

навчання. Якісний огляд сектору EdTech, проведений Департаментом освіти у 2022 році, показав, що технології в основному використовуються в школах для:

1. Управління та адміністрування школи, використовуючи: спеціальні інструменти та платформи, які дозволяють більш ефективно здійснювати повсякденне управління та адміністрування школи; інструменти для ефективного здійснення моніторингу прогресу учнів; інструменти для взаємодії з персоналом для щоденного спілкування, обміну інформацією про шкільну політику, проведення тренінгів та обміну ресурсами для планування та реалізації навчальних програм; інструменти для взаємодії з батьками для обміну інформацією та ресурсами, а також для надання оновленої інформації щодо навчальних успіхів учнів.

2. Підтримки викладання та навчання з метою: підтримувати викладання та навчання в школі (як у класі, так і дистанційно) за допомогою віртуальних навчальних середовищ (Virtual Learning Environment), пристроїв або підписок на веб-сайти. Школи інвестують значні кошти в EdTech-пристрої, зокрема інтерактивні дошки, ноутбуки або планшети для учнів і персоналу, інструменти для взаємодії з батьками для обміну інформацією та ресурсами, а також для надання оновленої інформації щодо навчальних успіхів учнів.

3. Підтримки фізичного та психологічного благополуччя учнів, використовуючи он-лайн ресурси для спілкування з батьками, учнями та персоналом.

Розглянувши питання цифрової підтримки шкіл у Великій Британії та, зокрема цифровізації шкільного освітнього середовища, слід підкреслити значну роль Національної асоціації освітніх технологій Naace, яка розробляє інструменти для моніторингу стану цифровізації шкіл та допомагає їм створювати ефективну цифрову інфраструктуру.

Список використаних джерел:

1. Department for Education, (2022). Future opportunities for education technology in England from https://assets.publishing.service.gov.uk/media/629f2065e90e070395bb3e4c/Future_opportunities_for_education_technology_in_England_June_2022.pdf

2. Department for Education, (2022). 'Education technology for remote teaching', November 2022, p 5. from <https://www.gov.uk/government/publications/educationtechnology-for-remote-teaching>

3. The NAACE EdTech Review Framework. URL: <https://www.naace.co.uk/hidden-pages/edtech-review-framework/>

Мінтій І. С., Вакалюк Т. А., Іванова С. М.,
Інститут цифровізації освіти НАПН України

КУРС «РОЗВИТОК ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ НАУКОВИХ І НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ЗАСОБАМИ ВІДКРИТИХ ОСВІТНЬО-НАУКОВИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ»

В умовах воєнного стану задля забезпечення безпеки освітньо-наукового процесу, а також з огляду на стрімке впровадження дистанційних технологій в освітньо-наукову діяльність особливої актуальності набуває питання розвитку цифрової компетентності наукових і науково-педагогічних працівників. Дистанційний курс «Розвиток цифрової компетентності наукових і науково-педагогічних працівників засобами відкритих освітньо-наукових інформаційних систем» спрямований на підвищення рівня цифрової грамотності академічної спільноти України. Курс розроблений відділом відкритих освітньо-наукових інформаційних систем Інституту цифровізації освіти НАПН України та є відповіддю на сучасні виклики, пов'язані з цифровою трансформацією освіти й науки. За результатами констатувального експерименту, проведеного у серпні-жовтні 2024 року за участю 344 респондентів, було визначено початковий рівень цифрової компетентності учасників та

виявлено основні потреби у розвитку навчального [3], дослідницького [1], методичного [2] та організаційно-виховного складників.

Метою даного дослідження є виокремлення тенденцій, аналіз запитів та визначення засобів, розгляду яких респонденти потребують для підвищення рівня навчального, дослідницького, методичного та організаційно-виховного складників цифрової компетентності.

1. Навчальний складник.

Аналіз відповідей надав можливість стверджувати, що серед основних тенденцій, які потребують розгляду у фокусі підвищення рівня навчального складника цифрової компетентності слід розглядати інтерес до персоналізації навчання, технологій гейміфікації та інструментів для проведення різних видів оцінювання.

Основні запити, що вказали респонденти: поглиблення знань з роботи із системами управління навчанням (LMS), використання інструментів штучного інтелекту в освітньому процесі; опанування інтерактивних інструментів для підвищення залученості студентів та створення адаптивних навчальних матеріалів.

Відповідно, серед сервісів найчастіше було зазначено LMS Moodle, Google Classroom; інтерактивні платформи (Kahoot, Mentimeter, Quizizz, LearningApps); сервіси для візуалізації (Canva, Prezi); системи для організації відеоконференцій (Zoom, Google Meet, Microsoft Teams); MOOC-платформи (Prometheus, Coursera, EdEra); сервіси створення відеоконтенту (Powtoon, Loom, Screencast-O-Matic).

2. Дослідницький складник.

Респонденти зазначили, що для розвитку дослідницького складника цифрової компетентності слід звернути особливу увагу на інструменти автоматизації дослідницької діяльності та застосування штучного інтелекту для обробки й інтерпретації даних.

Серед основних запитів переважали ефективна робота з наукометричними базами даних; автоматизація бібліографічної роботи; використання штучного інтелекту для аналізу даних досліджень та освоєння мобільних застосунків для дослідницької діяльності.

Найбільш затребуваними сервісами виявлено наукометричні бази (Scopus, Web of Science); бібліографічні менеджери (Zotero, EndNote, Mendeley); сервіси для генерування пристатейних списків; інструменти для аналізу великих даних (SPSS, R, Python); мобільні застосунки (Researcher, Web of Science My Research Assistant); інструменти візуалізації даних (Tableau, Power BI).

3. Методичний складник.

Спостерігається запит на поєднання традиційних методичних підходів з інноваційними цифровими інструментами, інтеграцію штучного інтелекту для підготовки методичних матеріалів задля підвищення рівня методичного складника цифрової компетентності.

Основні запити, які вказали респонденти: створення інтерактивних навчально-методичних матеріалів; оптимізація процесу підготовки презентацій (у тому числі і шляхом використання сервісів штучного інтелекту); розробка цифрових освітніх ресурсів; використання видавничих систем для оформлення наукових робіт.

Сервіси, визначені у опитуванні, відповідають основним запитам: інструменти для створення інтерактивного контенту (H5P, Genially); видавничі системи (LaTeX); інструменти для створення карт знань (MindMup, Draw.io, Freemind); графічні редактори та сервіси дизайну (Canva, Adobe Express)

4. Організаційно-виховний складник.

На думку респондентів слід збільшити увагу до сервісів, які забезпечують ефективну організацію освітнього процесу в умовах дистанційного та комбінованого навчання.

Відповідно, серед основних запитів визначено: управління проектами та групами студентів; організація ефективної комунікації; проведення виховних заходів у цифровому форматі та управління документообігом.

У списку найзатребуваніших сервісів – системи для управління проектами (Trello, Asana); сервіси для спільної роботи (Microsoft Teams, Slack); сервіси для організації відеоконференцій (WebEx, Zoom); месенджери та соціальні мережі; інструменти для планування та тайм-менеджменту.

Підсумовуючи, можна вказати загальні тенденції для всіх розглянутих складників. Найчастіше згадуваний запит у всіх складниках це інтеграція штучного інтелекту. Окрім того, респонденти зацікавлені не просто у знайомстві з інструментами, а в ефективному практичному їх застосуванні. Також був затребуваний запит на інструменти, які можна використовувати на стику різних дисциплін. Варто звернути увагу, що великим попитом було виділено етичні аспекти використання цифрових технологій. І наостанок, перевага надається безкоштовним або інституційним рішенням

Значна кількість респондентів також зазначає, що їм складно сформулювати конкретні запити через недостатню обізнаність із сучасними цифровими інструментами, що свідчить про необхідність ознайомлення з актуальними сервісами перед поглибленим їх вивченням.

Список використаних джерел:

1. Мінтій І. С., Вакалюк Т. А. Дослідницький складник цифрової компетентності наукових і науково-педагогічних працівників: результати констатувального експерименту. Науковий часопис Українського державного університету імені Михайла Драгоманова. Серія 2. Комп'ютерно-орієнтовані системи навчання. 2024. 23 (30). С. 16-25. doi: 10.31392/UDU-ps.series2.2024.23(30).
2. Мінтій І. С., Вакалюк Т. А. Методичний складник цифрової компетентності наукових і науково-педагогічних працівників: результати констатувального експерименту. Освітологічний дискурс. 2024. Випуск 4. doi: 10.28925/2312-5829/2024.4.7.
3. Мінтій І. С., Вакалюк Т. А. Навчальний складник цифрової компетентності наукових і науково-педагогічних працівників: результати констатувального експерименту. Науковий вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського. 2024. № 4 (149). С. 33-39. doi: 10.24195/2617-6688-2024-4-5.

Новицька Т. Л., Шиненко М. А.
Інститут цифровізації освіти НАПН України

ОКРЕМІ КОМПОНЕНТИ МЕТОДИКИ РОЗВИТКУ ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ НАУКОВИХ І НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ З ВИКОРИСТАННЯМ РЕФЕРАТИВНОЇ БАЗИ ERIH PLUS: ОГЛЯД ТА АНАЛІЗ

Цифрова компетентність є критично важливою в умовах сучасного наукового та освітнього середовища [1]. Вона включає вміння ефективно використовувати цифрові технології для пошуку, обробки, а також представлення інформації. Розвиток цифрової компетентності наукових і науково-педагогічних працівників є важливою вимогою сучасної науки і освіти [2]. Реферативна база ERIH PLUS (European Reference Index for the Humanities and the Social Sciences) на платформі Dimensions, що містить публікації з різних наукових дисциплін, пропонує ресурс для розвитку цієї компетентності.

Актуальним завданням для освітян і науковців є набуття знань та навичок у роботі з відкритими інформаційно-цифровими системами, моніторинг наукових вебресурсів, збирання та аналіз статистики для ефективної наукової діяльності та підвищення цифрової компетентності наукових працівників [3]. Використання реферативної бази ERIH PLUS може суттєво сприяти цьому процесу.

Компанія Digital Science створила версію дослідницького онлайн-ресурсу **Dimensions** [4] для особистого використання, спрямовану на підтримку наукових працівників у розробці дослідницьких стратегій та управлінні інноваціями.